

ani nejmenší pochybnosti o tom, že zamítnutí návrhu na vyžádání posudku lékařské fakulty nemohlo míti na rozhodnutí účinku obžalovanému škodlivého. K vývodům stížnosti budiž podotknuto ještě toto: dědičné zatížení může, ale nemusí míti v zápětí duševní nemoce, jak ostatně i soudní znalci připomenuli: vždyť dle zkušeností vady stejně jako i jiné vlastnosti rodičů někdy intermitují, totiž přeskakují jedno neb více pokolení; dědičné zatížení tvoří zpravidla jen základ, na kterém vlivem zevnějších příčin, zejména nemocí a úrazů, neb alkoholismu vyvíjejí se duševní vady a choroby snáze a nebezpečněji než u osob nezatížených. Vývody stížnosti pod č. 2 a 3 uvedené nesrovnávají se s tím, co vychází ze spisů a co zjistil výrok porotců; budiž jen připomenuto k případům krádeže, že stěžovatel dle svého udání krádežemi si opatroval prostředky k výživě a k nákupu nábytku, k případu M-ovu a S-ové pak, že i zde nasvědčuje loupežnému úmyslu stěžovatelovu okolnost, že nebyla nalezena u mrtvoly M-ovy nová tobočka s hotovostí nejméně 100 K, kterou M. pravděpodobně u sebe měl v den, kdy byl usmrcen; pohutka zločinů stěžovatelových jest tudíž zřejmá; chtěl jimi buď si opatřiti bez namáhavé práce výživu a jiné předměty potřeby, nebo ukojiti svůj chtíč pohlavní na jiných ženách než na své manželce. Trestní řád neobmezuje soud co se týče volby lékařů znalců, předpokládaje patrně, že soud zvolí v tom kterém případě lékaře pro jich vědomosti a zkušenosti v tom kterém oboru lékařské vědy nejzdatnější a nejspolehlivější, a že ustanovený znalec-lékař svědomitý se neuváže v úkol soudem svěřený, když dojde k přesvědčení, že dle svých vědomostí a zkušeností není s to, by se zhostil spolehlivě svého úkolu; k poměrné nesnadnosti posuzování duševního stavu vyšetřovancova přihlíží již zákon tím, když v § 134 tr. ř. — odchýlně od § 118 tr. ř. — nařizuje, aby bylo zavedeno vyšetřování duševního stavu a stavu mysli v ž d y c k y d v ě m a lékaři.

Čís. 530.

Skutkové podstaty § 98 tr. zák. a § 3 koaličního zákona nerozlišuje úmysl pachatelův, nýbrž povaha prostředků, jichž pachatel použil.

(Rozh. ze dne 10. září 1921, Kr II 363/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 22. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí vydíráním dle § 98 lit. b) tr. zák.

Důvody:

Dovolávajíc se zmatečného důvodu čís. 10 § 281 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku mylné právní posouzení, uvádějíc, že stávka byla obžalovanými chápána jako stávka, zahájená za tím účelem, aby si dělnictvo vynutilo zvýšení mzdy, a že proto činnost obžalovaných nelze podřaditi pod ustanovení § 98 tr. zák., nýbrž pod speciální ustanovení koaličního zákona ze dne 7. dubna 1870 čís. 43 ř. z., který i násilné činy, směřující k prosazení stávky, prý kvalifikuje jako pouhý přestupek a nikoli jako zločin

(§ 3 cit. zák.). Avšak okolnost, že stávkou mělo býti vynuceno dělnictvem zvýšení mzdy, v rozsudku není zjištěna a byla by též bezvýznamnou, neboť právní vývody stížnosti jsou mylny. Zákon ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. z. stanoví v § 3 výslovně, že činy, tamtéž uvedenými, pachatel se dopouští přestupku, nespadá-li jeho činnost pod přísnější ustanovení trestního zákona; při právním rozboru určitého děje jest tedy srovnati zmíněný zákon s trestním zákonem a ustanovení § 3 koal. zákona může přijíti v úvahu pouze, nesplní-li zjištěná činnost skutkové podstaty některého trestného činu, v trestním zákoně vyznačeného a přísněji trestného, při čemž samozřejmě ani ustanovení § 98 tr. zák. není vyloučeno. Srovnáme-li však skutkové podstaty § 98 tr. zák. a § 3 koal. zákona, nemůže býti pochybnosti o tom, že podstaty tyto rozlišuje nikoliv úmysl pachatelův, nýbrž povaha prostředků, jichž pachatel použil; neboť zbraňování dělníkům ve volném rozhodování o přijetí práce rovná se nesporně vynucení opomenutí; když pak prostředky, jichž bylo použito, skutečné násilí nebo pohrůžka, jsou takové povahy, jaké vyžaduje § 98 tr. zák., zakládá činnost skutkovou podstatu § 98 tr. zák., nikoliv onu § 3 koal. zákona. Rozsudek v odpor vzatý zjišťuje, že obžalovaní vyhrožovali ublížením na těle a že vyhrůžky byly způsobilé, aby v osobách ohrožených vzbudily důvodnou obavu. Vyhrůžky byly tedy rázu, v § 98 tr. zák. vytčeného. Správně proto nalézací soud shledal v činnosti obžalovaných skutkovou podstatu zločinu vydírání dle § 98 lit. b) tr. zák.

Čís. 531.

Ke skutkové podstatě zločinu utržení na cti se vyžaduje, by si byl pachatel vědom nepravdivosti svého udání.

(Rozh. ze dne 13. září 1921, Kr I 30/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Jičíně ze dne 30. září 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Ke skutkové povaze zločinu utržení na cti dle § 209 tr. zák. se po subjektivní stránce vyžaduje, by pachatel byl si vědom nejen dosahu svého jednání, nýbrž též toho, že jeho udání u vrchnosti není pravdivým. K přičítání zmíněného zločinu obžalované bylo by proto zapotřebí, by jí bylo známo, že Josef Š. vraždy, z níž byl viněn, nespáchal, a by přes toto vědomí a proti vlastnímu přesvědčení obvinila ho u vrchnosti ze spáchání vraždy. Naproti tomu by nebylo oprávněným odsouzení obžalované pro uvedený zločin, kdyby bylo jisto, že udání proti Š-ovi učinila snad z nerozvážnosti nebo lehkomyšlnosti, nicméně však bezelstně. Takováto lehkomyšlnost opodstatňovala by sice hrubé zavínění, nedosahovala by však stupně zlého úmyslu, jakého je zapotřebí ku zločinu dle § 209 tr. zák. Vědomost o nepravdivosti udání je právě rozlišujícím zna-